

Göreve Bağlılık

COMMITMENT TO THE DUTY

Çağatay ÜSTÜN*

*Yrd.Doç.Dr., Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Deontoloji ve Tıp Tarihi AD, İZMİR

Özet

Bu kısa yazıda, göreve bağlılık ve hırs ve bencilliklerden söz edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göreve bağlılık, Hırs, Bencillik

T Klin Tıp Etiği 2000, 8:62-63

Summary

This brief report addresses the concepts of commitment to the duty, ambition and selfishness.

Key Words: Duty, Ambition, Selfishness

T Klin J Med Ethics 2000, 8:62-63

İnsanın toplumda yaşarken sorumluluğunu hissettiği şeylere ve görevlerine sadık olması, onun bu bilinci yaşadığını göstermektedir. Günümüzün hayat standartları içinde görev sorumluluğu ve göreve bağlılık gibi iki önemli kavrama karşı takınılan tavırlarda adam sendeciliğin giderek artmaya başlaması, beraberinde bazı sorunları da beraberinde getirmektedir. Maddi zevkler, zenginlik, şöhrete karşı duyulan özlem kişiyi gerçeklerden kopararak tamamen ruhsuz ve tinsellikten yoksun bir dünyanın kapılarını aralayarak kolaycılığı ön plana çıkarılmaktadır.

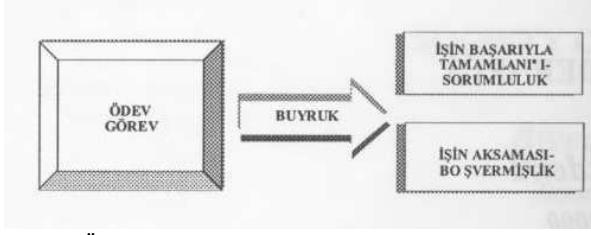
Göreve bağlılık ile ilgili sorunlarla günlük hayatta karşılaşmamız oldukça sıktır. İşini zamanında yapmayan ya da istenildiği şekilde yapmayan insanlar, işine geç gelmeyi alışkanlık haline getirmiş olanlar, verdiği hizmeti aksatan ve hizmet ettiği kitleyi hiçe sayan yaklaşımlar, hizmetin gönül huzuru veren bir şey olduğunu kabul etmeyen kişiler, sorumluluğu olduğu halde bunu üzerine almayan yetkili etkisizler, hizmet verirken tartışmaya girmek zorunda kalan ve birbirlerine söven kitle-

ler... Tüm bunların bize özetledikleriyle gerçekleri görebilmek daha kolaydır. Hayatı bir amaçsızlık yumağı içerisinde geçirmek ve ürettikleriyle, geride bıraktıklarıyla gurur duyamamak ne acıdır.

Sokrates'e göre hayatın amacı mutluluktur. Ancak bu mutluluğu akıl, hikmet ve erdem sağlayabilir. Bunun dışındakiler mutluluğu sadece pekiştirebilir, ama asla tek başına mutluluk verici olamaz. Aklın emrettiği en güzel fikir ise kişinin görevine duyduğu sorumluluktur. Göreve aynı zamanda ödev de diyebiliriz. Her ikisi de kutsaldır ve bir buyruğu ifade eder. Bu buyruğa uymak, sorumluluktan da öte, yapılması mutlak bir amaçtır. Görevi yerine getirmek, kişisel kapris, heyecan ve diğer olumsuz duygulardan uzak durmak demektir. Aksi takdirde, verilen görevin ya da yapılması istenilen işin en önemli özelliği olan göreve bağlılık zedelenir. (Şekil 1).

Görev nasıl olmalı, daha doğrusu nasıl bir hedefi işaret etmelidir? Sadece parasal kazanç sağlayabilmek için yapılan işler bir görev olarak kabul edilebilir mi? Görevin kutsallığını yitirmeden verilecek uğraşlar nasıl değerlendirilmelidir? Her şeyden önce insan, görevlerin birer ilkedeki köken aldığını ve bir misyonun uzantısı olduğunu kabul etmelidir. Örneğin tıp, hayata saygı ilkesinden güç

Yazışma Adresi: Dr.Çağatay ÜSTÜN
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi
Deontoloji ve Tıp Tarihi AD, İZMİR

Şekil 1. Ödev ve görevin doğal sonuçları.

arak, insan sağlığına ve dolayısıyla insana hizmet verme misyonunu gerçekleştiren bir meslek ve sanattır. Burada yeri gelmişken belirtmeliyiz ki, tıp sanatı sadece maddi menfaatlerin uğruna yapılabilecek bir çalışma alanı değildir. Ancak bunun yanında tüm sağlık hizmeti veren personelin maddi kaygılarının giderilmesi, onların bu gibi olumsuz faktörlerinin etkisinde kalmadan görevlerini rahat bir şekilde yapmalarını sağlayacağı fikrini de benimsemek zorundayız. Demek ki, arz-talep sorununda her iki tarafın kaygılarının giderilmesi görevin sürekliliği ve anlamı açısından önemlidir. O halde göreve bağlılıkta tek kriter görevi yapanlar değil, o görevin yapılmasını isteyenlerdir aynı zamanda.

Adam sendecilik diye ifade edilen boş vermişçiliğin tarifi mümkün müdür? Bu durum sadece

maddi kaygıları olan insanların uyguladığı bir yaklaşım biçimi midir? Peki, o zaman maddi kaygısı olmayan nitelikli kişilerin böyle davranmasına ne diyebilirsiniz? Adam sendecilik bir görev ya da ödev değildir. Kişisel hırs ve bencilliğin bir sonucudur. Eğer bu boş vermişçilik duygusu giderek artan bir oranda etkisini toplum üzerinde göstermeye başlamışsa, vicdanların kararmaya yüz tuttuğunu, sorumluluk ve göreve bağlılık duygusunun yitirilmek üzere olduğunu kavramak zor değildir. Tinsel olgunlaşma ve ruhun mükemmellik adına yükselişi, beraberinde görev bilincini de getirecektir. Bunu sağlamak ise ilk öğretimden itibaren üniversite yaşamının sonuna kadar süren bir eğitim dönemini kapsamaktadır. Bu uzun süreçte öğrenen kişiler kadar eğitimcilerin de bilinçli olması gerekmektedir. Konunun tıbbi boyutunu da ele alarak, iyi hekim yetiştirilmesinde ve hekim adaylarının adam sendecilik ve boş vermişçilik davranış biçimlerinden uzak tutulmasının gerekliliği üzerinde de kafa yormak durumundayız. Bunda en önemli yol gösterici faktör, tıp öğrencisinin üzerinde büyük emeği ve çabası olacak ve ona örnek teşkil edecek olan hocalardır. Zaten adam sendeciliği daha o sıralarda özümseyen, disiplinli olmayı ağır bir yük gibi gören bir tıp öğrencisinin iyi hekim olmasını beklememiz hayalcilikten başka bir şey değildir.